

HOGYAN SZÓLÍTSUK A PÁPÁT?

Ezerkilencszázhetvenhétben, egy Népfront-gyűlés szünetében Kádár János különös keringésbe kezdett Lékai Bíboros Úr körül (engedtessek meg az urakat méltányos megkülönböztetésként uraznom). Végül megállapodott, és megkérdezte: Bíboros úr, Ön bizonyára tudja, hogy hamarosan meglátogatom VI. Pál pápát. De hogyan szólítsam? – Hát Szentségednek! – hangzott a válasz. A diktátor jól tudta, hogy határainkon belül elmegy, ha egymás műveletlenségének nagy nemzeti lábszagát be-beszippantottuk; ha egy pl. már említett Népfront gyűlésen a magyar primást „Szentséges elvtársként” szólítják mikrofonhoz: ez ilyen világ volt. Az viszont abszurdum, hogy a római, nemzetközi sajtótájékoztatón a pápát *Montini* úrnak, esetleg VI. Pál elvtársnak vagy „illető”-nek titulálja. Ezért a tőle megszokott un. rusztikus stílus mellett a Szentatyát Őszentsége-ként emlegette. Én pedig ezzel együtt azt hittem, a kommunistáknál nem fogunk műveletlenebb világnézeti

csoportosulással találkozni többé határainkon belül, mignem a képernyőn egy reggelen *Eörsi István* (személyi adatai szerint magyar költő) panaszosan számol be róla, hogy a vele készített televíziós interjúból kivágták azt a mondatot, hogy: „Furcsának találok, hogy „Woytila” úr a fogyasztói társadalmat bírálja egy olyan országban, ahol nincs mit fogyasztani”. Aztán szó esett a liberális író válaszcikkéről: „Megcenzúráztak” – volt a címe. Aztán arról is, hogy miért Woytila urazza ő le azt a pápát, aki itt sokaknak Szentatyája? „Mert ez a neve” – volt a válasz. *Eörsi* vallomásaiból pedig kiderült, hogy ő sokáig kiadatlan költő volt az elmúlt években, és most a demokrácia is (ha ezek után még lehet ennek mondani) megcenzúrázza. Botrány.

Nem vagyok híve a megbeszélés nélküli vágásnak. Ha azonban a riporter nem tudja egynémely mondatok bennhagyásával szavatolni riportja színvonalát, az alany pedig ragaszkodik azok bennmaradásához, akkor érdemes ej-

teni magát a riportot. Márpedig itt a hiba nem a mondatban, hanem magában *Eörsi*-ben van. Persze nem a modortalansága, milliók vallásos érzületének durva megsértésére gondolok. Jó modort, tapintatot a szülői házból hozunk magunkkal. Vagy van, vagy nincs. Parlamentünkben sem az orbánviktoros sutyerákságok zavarunk. Hanem a tárgyiatlanság, a blöff, a félrevezetés, amely sokszor felületes felkészültségből ered. E mondatban, s e bírálatban *Eörsi* csupán két dologgal nincs tisztában. Az egyik a lengyel helyzet. Nem látott még lengyel piacot, vagy

nem látott még mögé, ahogy a levetett lyukas zoknik árusítása mögött egy kis kábítószert, egy kis valutázást, egy kis leánykereskedelmet is meghúzódik. Nem hallott a napi hírekben arról, hogy Lengyelországban úgy állnak sorba öt százalékkal leértékelt Mercedesekért, mint Kárpátalján kenyérért. És persze nem hallott a pápai tájékoztatóról, a sajtóirodákról, a nunciaturákról, titkos tanácsosokról sem.

Ami ennél még tragikusabb, hogy magát a kritizált pápai nyilatkozatot sem ismeri, vagy amikor találkozott vele, nem figyelt oda: A Szentatyája –

